

บทที่ 2

ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโรงงานผลิตทองโบราณในจังหวัดสุโขทัย
ผู้ศึกษาได้ใช้ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

ทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (ฐานนา ฉันทไพศาลและอังฉรา ชีวะตระกูลกิจ, 2542:7-10) หมายถึง การศึกษาโครงการในภาพรวมทั้งหมด ทั้งในขอบเขตกว้างที่เรียกว่ามหภาค และในขอบเขตที่มีรายละเอียดลึกลงไปที่เรียกว่าจุลภาค ซึ่งโครงการอุตสาหกรรมโดยทั่วไปจะมีกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรมคือ กิจกรรมทางการตลาด เทคนิค การจัดการ และด้านการเงิน

ผลของกิจกรรมดังกล่าวจะสรุปออกมาในรูปของงบการเงินล่วงหน้า เป็นสิ่งที่จะนำมาประเมินผล และตัดสินใจลงทุนในโครงการ โดยพิจารณาที่ผลตอบแทนจากการลงทุน และความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

แนวคิดในการศึกษาด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการและด้านการเงิน สรุปได้ดังนี้

การวิเคราะห์ด้านการตลาด

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาดของโครงการ ประกอบด้วยการศึกษาลักษณะของบริการ ภาวะความต้องการ ภาวะตอบสนอง ส่วนประสมทางการตลาด กลยุทธ์การตลาดธุรกิจและแนวโน้มตลาด โดยได้มีการนำทฤษฎีสวนผสมทางการตลาด โดยประกอบด้วยกิจกรรม 4 กิจกรรมที่เรียกว่า 4 P's การวิเคราะห์ด้านการตลาดประกอบด้วย

1. ผลิตภัณฑ์ (Product) คือสิ่งที่เสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการของลูกค้าให้เกิดความพึงพอใจ
2. ราคา (Price) คือ จำนวนเงินหรือสิ่งอื่นๆ ที่มีความจำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์
3. ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) คือ การเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค หรือผู้ใช้ทางธุรกิจ

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) คือ การติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อเพื่อสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อ เครื่องมือการส่งเสริมการตลาดที่สำคัญมีดังนี้

- การโฆษณา (Advertising)
- การขายโดยพนักงาน (Personal Selling)
- การส่งเสริมการขาย (Sale Promotion)
- การให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ (Publicity and Public Relation)

การวิเคราะห์ด้านเทคนิค

การศึกษาความเป็นไปได้ทางเทคนิคของโครงการ การวิเคราะห์ด้านเทคนิคจะเป็นการศึกษาด้านเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการผลิต กระบวนการผลิต และเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร รวมทั้งค่าใช้จ่ายก่อนเปิดดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ด้านการเงินต่อไป โดยจะพิจารณาหัวข้อดังต่อไปนี้

- ด้านคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์
- กระบวนการผลิต
- กำหนดขนาดโรงงานและตารางการผลิต
- เลือกอุปกรณ์
- กำหนดทำเลที่ตั้ง
- คาดคะเนต้นทุนการผลิตทั้งหมด

การวิเคราะห์ด้านการจัดการ

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการจัดการของโครงการ การพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสม จะพิจารณาถึง

- รูปแบบของหน่วยธุรกิจที่เหมาะสม เช่น กิจการเจ้าของคนเดียว (Single proprietorship) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (Partnership) บริษัทจำกัด (Corporation)
- รูปแบบการบริหารภายใน เช่น การจัดการโครงสร้างองค์กร (Organization structure หรือ Corporate structure)
- จำนวนและคุณสมบัติของบุคลากรที่ต้องการ
- แหล่งที่มาของบุคลากร
- การจ่ายค่าตอบแทน

การวิเคราะห์ด้านการเงิน

การศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินของโครงการ การวิเคราะห์ด้านการเงินเป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินหรือวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของโครงการ องค์ประกอบที่สำคัญมีดังนี้

1. ประมาณการเงินทุนในโครงการ ประกอบด้วย
 - 1.1 สินทรัพย์ถาวร และค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงาน
 - 1.2 เงินทุนหมุนเวียน
2. การประมาณการด้านการเงินของโครงการ แบ่งเป็น
 - 2.1 ประมาณการต้นทุนสินค้าขาย
 - 2.2 ประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและอื่นๆ
 - 2.3 ประมาณการงบกำไรขาดทุน
 - 2.4 ประมาณการงบกระแสเงินสด
3. การวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน
 - 3.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value)

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) คือ ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละปีตลอดอายุโครงการ กับมูลค่าปัจจุบันของเงินสดจ่ายออกไป ภายใต้ระยะเวลาที่กำลังพิจารณา ณ อัตราที่กำหนด โดยเกณฑ์การยอมรับโครงการ เมื่อมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก หรือมากกว่าศูนย์

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+k)^t} - C_0$$

โดยที่ B_t = กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปีตลอดอายุโครงการ

k = อัตราผลตอบแทนที่ต้องการ

C_0 = เงินจ่ายลงทุนตอนเริ่มโครงการ

3.2 อัตราผลตอบแทนการลงทุน (Internal Rate of Return)

อัตราผลตอบแทนการลงทุน (Internal Rate of Return) คือ อัตราผลตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดรับเท่ากับมูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดจ่าย คำนวณได้โดยการหาปัจจัยค่าลดโดยประมาณจากสูตร แล้วนำไปเปิดตารางมูลค่าปัจจุบันแบบสะสม โดยเกณฑ์การยอมรับโครงการ เมื่อค่า IRR มากกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการจากโครงการ

$$C_0 = \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+r)^t}$$

โดยที่ B_t = กระแสเงินสดรับสุทธิรายปีตลอดอายุโครงการ

C_0 = เงินจ่ายลงทุนในโครงการ

$\sum_{t=1}^n$ = ผลบวกของโครงการปลายปีที่ 1 ถึงปลายปีที่ n

r = อัตราผลตอบแทนลดค่า

3.3 ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) คือ ระยะเวลาที่กระแสเงินสดรับจากโครงการสามารถชดเชยกระแสเงินสดจ่ายลงทุนสุทธิตอนเริ่มต้นโครงการพอดี โดยนำกระแสเงินสดรับจากโครงการในแต่ละปีมาเปรียบเทียบกับเงินสดจ่ายลงทุนเมื่อเริ่มโครงการว่าจะใช้ระยะเวลานานเท่าใดจึงจะคุ้มกับเงินลงทุนตอนเริ่มโครงการ

3.4 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Event Point)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break Event Point) คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร รายได้และกำไร โดยจะเป็นการศึกษาหาจุดที่มูลค่าการขายคุ้มกับต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น ผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบว่าที่จุดคุ้มทุนจะมีมูลค่าขายเท่าไร

$$\text{มูลค่าขาย ณ จุดคุ้มทุน} = \frac{F}{1 - \frac{V}{TR}}$$

โดยที่ F = ต้นทุนคงที่

V = ต้นทุนผันแปร

TR = รายได้(ยอดขาย)

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พรรณชลิศ สุกดีพงษ์ (2545) ศึกษาการดำเนินงานของธุรกิจร้านค้าทองรูปพรรณในอำเภอเมืองจังหวัดลำพูนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานตลอดจนปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของธุรกิจร้านค้าทองรูปพรรณในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่าธุรกิจร้านค้าทองรูปพรรณในอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่ดำเนินงานในลักษณะกิจการเจ้าของคนเดียว ดำเนินธุรกิจมาเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 1 – 5 ปี และมากกว่า 15 ปี ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี การจัดจำหน่ายสินค้าเป็นแบบค้าปลีก มีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ตลาดสด และแหล่งชุมชนแน่นหนา และผู้ประกอบการส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมผู้ค้าทองคำในจังหวัดลำพูน การศึกษาการดำเนินงานในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ คือ ด้านการจัดการมีการวางแผนล่วงหน้า โดยจะวางแผนระยะสั้นมีโครงสร้างองค์กรแบบเรียบง่ายไม่เป็นทางการ ทางด้านการผลิตหรือการจัดซื้อจะไม่มีโรงงานผลิตสินค้าเป็นของตนเอง จะจัดซื้อจากร้านค้าทองรูปพรรณที่ขายส่งและปลีกในกรุงเทพฯ โดยใช้เกณฑ์ด้านระยะเวลาในการจัดซื้อสินค้าแต่ละครั้งมาเป็นตัวกำหนด ทางด้านการตลาด จะให้ความสำคัญในส่วนประสมทางการตลาด คือ การจัดจำหน่ายด้านผลิตภัณฑ์ด้านราคา และด้านส่งเสริมการตลาดตามลำดับ ทางด้านบัญชีและการเงินจะใช้การบันทึกรายข้อมูลทางบัญชีแบบจัดทำเองโดยใช้สมุดบันทึกราย และบางแห่งจัดทำบัญชีโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โดยจะมีการวางแผนทางการเงินในด้านการวิเคราะห์ทางการเงิน เช่น การวิเคราะห์อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนหนี้สิน เป็นต้น

พลวัฒน์ อินทรประดิษฐ์ (2545) ศึกษาความเป็นไปได้โครงการลงทุนตั้งโรงงานผลิตเครื่องประดับเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้โครงการลงทุนตั้งโรงงานผลิตเครื่องประดับเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการจัดการ และด้านการเงิน โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตเครื่องประดับเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้จำหน่ายเครื่องประดับเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงใหม่ และมีการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย และเอกสารรายงานการศึกษา ตลอดจนสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ.2543 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ.2544 และนำมาวิเคราะห์ประมวลผลโดยใช้หลักการทฤษฎี และจำลองรูปแบบการวิเคราะห์ของบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ภายใต้ข้อสมมุติฐานการยอมรับโครงการที่อัตราผลตอบแทนการลงทุนลดค่า 15% โดยผลการศึกษาด้านการตลาดพบว่าภาวะของอุตสาหกรรมเครื่องประดับเทียมพบว่าอยู่ในช่วงเจริญเติบโตเต็มที่ การศึกษาของโครงการนี้คาดว่าจะมียอดขายรวม 5 ปี เท่ากับ 103,204,000 บาท โดยผลิตภัณฑ์ของโครงการมี

3 ชนิด คือ แหวน กำไล และต่างหู ผลการศึกษาด้านเทคนิคพบว่า กระบวนการผลิตเป็นเทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตคือ เงิน ทองคำขาวเหลือง และอัญมณีสังเคราะห์ ซึ่งสามารถจัดหาได้ภายในประเทศ โดยโครงการมีศักยภาพผลิตสูงสุดเท่ากับ 90,000 ชิ้นต่อปี ในด้านทำเลที่ตั้งจะอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก สาธารณูปโภคพร้อม อยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชนมากนัก และใกล้แหล่งแรงงาน ผลการศึกษาด้านการจัดการพบว่า โครงการมีการดำเนินงานในรูปแบบบริษัทจำกัด แบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายผลิตใช้บุคลากร 37 คน ฝ่ายการตลาดใช้บุคลากร 10 คน และฝ่ายบัญชีและการเงินใช้บุคลากร 3 คน ส่วนผลการศึกษาด้านการเงินพบว่า ใช้เงินลงทุนจำนวน 16,500,000 บาทเป็นส่วนของทุนร้อยละ 67 ส่วนของหนี้สินร้อยละ 33 มียอดขาย ณ จุดคุ้มทุนเฉลี่ยปีละ 10,615,000 บาท มีระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 6 เดือน 26 วัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ณ อัตราคิดลดร้อยละ 15 เท่ากับ 2,151,000 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 18.70

มังกร วณิชติสุวรรณ (2546) ศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการลงทุนประกอบธุรกิจร้านจำหน่ายทองรูปพรรณในเทศบาลโก๊โลดัสซูปเปอร์เซ็นเตอร์ สาขาตลาดค้าปลีกในจังหวัดเชียงใหม่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้บริโภคร้านค้าทองรูปพรรณที่ตั้งอยู่ในศูนย์การค้าขนาดใหญ่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตลาด ด้านเทคนิคด้านการจัดการ และด้านการเงิน โดยการศึกษาด้านการตลาดพบว่า ร้านจำหน่ายทองรูปพรรณในศูนย์การค้าขนาดใหญ่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 20-30ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า สถานภาพสมรส มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท โดยมีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน และพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ซื้อทองรูปพรรณสำหรับตนเอง โดยซื้อสร้อยคอมากที่สุด และจะมีการเปรียบเทียบราคาก่อนตัดสินใจซื้อ ใช้บริการวันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ช่วงเวลา 13.01-16.00 น. การศึกษาด้านเทคนิค พบว่าการดำเนินงานร้านจำหน่ายทองรูปพรรณจะใช้พื้นที่ 30 ตารางเมตร โดยอยู่บริเวณชั้นสองด้านตรงข้ามกับบริเวณขายสินค้า เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ผู้บริโภคร้านค้าส่วนใหญ่เดินผ่าน จะดำเนินการจัดซื้อตามความต้องการของตลาด ดำเนินการควบคุมและตรวจสอบทองทุกชิ้น จะซื้อด้วยเงินสดและเงินเชื่อ ชำระภายหลังตามเวลา ไม่มีการทำสัญญาซื้อขาย โดยใช้เกณฑ์การซื้ออ้างอิงตามราคาทอง ณ วันที่ตกลง การศึกษาด้านการจัดการพบว่า มีโครงสร้างร้านแบบเป็นทางการที่ไม่ซับซ้อน แบ่งงานตามหน้าที่ โดยเจ้าของกิจการเป็นผู้บริหารดูแลทุกด้าน การศึกษาด้านการเงินพบว่าร้านจำหน่ายทองรูปพรรณใช้เงินลงทุนประมาณ 4,800,000 บาท โดยโครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,705,537 บาท ดัชนีทำกำไร 1.36 เท่าและมีอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนเท่ากับ 23.17% ซึ่งสมมติฐานการศึกษาได้กำหนดอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 10